

SLOVENSKI NAROD.

Črna vsak dan večer izvenemil nedelje in praznika ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrsko deželo na vse leto 25 K, na pol leta 13 K, na četrt leta 6 K 50 h, na en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, na pol leta 12 K, na četrt leta 6 K, na en mesec 3 K. Kdor hoče sam poslati, plača na vse leto 22 K, na pol leta 11 K, na četrt leta 5 K 50 h, na en mesec 1 K 90 h. — Za Nemčije celo leto 28 K, za vse druge dežele in Ameriko po 30 K. — Na naročbo brez izločene vplačilne naročnine se ne obračuna. — Za ostanila se plačuje od petorostopne peti vrste po 14 h, če se ostanila tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Bepini naj se imajo frankovati. — Reklamirani se ne vračajo. — Uredništvo in upravljalstvo je v Knaševih ulicah št. 3. — Upravištvu naj se blagovolično pošiljati naročnine, reklamacije, ostanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 84.

Posamezne številke po 10 h.

Upravljalstva telefon št. 85.

Izjemno stanje.

Slovenskemu narodu ni bilo nikdar postlano z rožicami, vedno samo s trnjem, toda še nikdar ni tako bridko čutil, kako kruta zna biti državna sila, kakor sedaj.

Veljavni zakoni nalagajo državljanom dolžnosti, dajejo jim pa tudi pravice, toda sedaj ima vsakdo čut, kakor da so ostale samo dolžnosti, pravice pa da so se skrile skrito na nič.

Zakonite oblasti so dobile naročilo postopati kar najstrožje. To naročilo se tolmači tako, da se mora iz vsake muhe narediti slona in vsak ponižni prestopke napihati v strahovito hudodelstvo.

Zaplenjevanje časopisja, zlasti našega lista, se praktikuje tako, da temu ni primere na svetu, in si človek nehote želi, da bi se pri nas uvedla cenzura, kakor so jo imeli na Ruskem pred revolucijo, ker bi bila taka cenzura še vedno boljša in bi se dala laglje prenašati od sedanjih razmer. Zakoni jamčijo vsakomur svobodno izražanje svojega mnenja. Vsak list sme po zakonu pisati ne le o dejstvih samih, nego jih tudi ocenjevati in kritikovati. Vsak list sme svoje ideje propagirati in nasprotneke zavracati in pobijati. To je njegova pravica, a ta pravica je sedaj izginila s spretnim tolmačenjem pojma »hujskanje«.

Konfiskacijska praksa kakor se je sedaj uvedla, pomeni ne le znatno materialno škodovanje prizadetih listov, nego tudi nezno omejevanje svobode tiska in nam pred očuje, kako nujno je potrebna reforma tiskovnega zakona.

Se hujske pa je postopanje javnih oblasti glede oseb, ki so obdolžene, da so se udeležile kake demonstracije ali sicer storile kaj kaznivga. Slučaj 15letnega Kadunca je pokazal, kako se tolmačijo najstrožja naročila, ki so jih dobile oblasti. 15-leten deček je vrgel kamen za drugonci. Ta kakor oreh debel kamen ni nikogar zadell, razen straže sploh nihče ni zapazil tega, da je bil vržen tak kamenček — a fanta so držali ves teden v preiskovalnem zaporu, dasi je bolan in obtožili so ga zaradi hudodelstva.

Tudi zdaj je v preiskovalnem zaporu mnogo oseb, ki bi se v drugih razmerah čisto gotovo ne zadrževale v ječi niti eno uro. V ječi sta celo dva visokošolca zaradi popolnoma privatnega konflikta z nekimi oficirji, zaradi konflikta, ki obsega kvečjemu žaljenje časti in ničesar več. In tudi ti visokošolci sedde v ječi in proti njim se vodi pre-

iskava zaradi hudodelstva, češ, da bi bilo njihovo postopanje mogoče povzročiti nemir in izgrede. Napad poročnika Mayerja na častnikarja Pirca bi bil lahko povzročil še veliko večje izgrede, samo slučaj je, da se to ni zgodilo, a vendar se Mayer svobodno sprehaja po mestu in prepeva mimo hotela »Union«.

Kamor pogledamo: izjemne razmere, izjemno stanje. To izjemno stanje se je uvedlo kar kratkim potom. Ministrski predsednik Beck je vse to z nekaterimi resortnimi ministri odredil kar pod roko. Za proglasitev izjemnega stanja je treba sklepa ministrskega sveta. Takega sklepa ministrski predsednik Beck seveda ne more doseči, že ker za to ne pridobi čeških ministrov. Toda Beck si je znal pomagati in ustvaril je s »tolmačenjem« zakonov faktično izjemno stanje, ustvaril izjemne razmere, kakršnih ni nikjer v državi. Zamogel je to storiti toliko laglje, ker državni pravdnik ni neodvisen kakor sodniki, nego mora izvrševati povelja politične oblasti in ker so naši zakoni taki, da so »tolmačenju« njih določb odprta vrata na stežaj.

Prestali bomo tudi to dobo, prestali tudi to izjemno stanje in dobili tudi zadoščenje za vse krivice, ki so se nam storile. Najsijajnejše zadoščenje pa si lahko izvojujemo sami s tem, da neustrašno in brezobzirno izvršujemo program gospodarskega in narodnega osamosvojenja Slovencev.

Deželni zbori.

Gradeec, 1. oktobra. Trški občini Gornji grad se je dovolilo pobirati 170odstotne, občini Virštanj pa celo 180odstotne občinske doklade. — Poslanec dr. Jankovič je predlagal, naj deželni zbor izposluje pri finančnem ministrstvu, da se lastnikom žag in mlinov vsled letošnje suše odpišejo pridobinski davki.

Praga, 1. oktobra. Položaj je nespremenjen. Jutri je zopet seja deželnega zbora, ki pa jo Nemci znova razbičujejo. Prihodnja seja bo vsled tega šele sredi prihodnjega tedna.

Inomost, 1. oktobra. V današnji seji se je določilo število rekrutov za deželne strelce.

Vojni proračun.

Dunaj, 1. oktobra. Glasilo ministrskega predsednika barona Becka poroča o vojnem proračunu, ki se predloži delegacijam, da se bodo v njem zahtevali večji krediti za izboljšanje hrane in plače moštvu in za zvišanje plač častnikom. Moštvo se sicer ne zviša plača direktno, temuč se tako uredi, da mu za razne drobnarije in perilo ne bo treba iz-

dajati denarja, temuč preskrbi vse to vojna uprava. Častnikom pa se zvišajo plače že s 1. oktobrom t. l. Do meseca marca 1909. se ustanovi pri pehoti in loveh 70 novih oddelkov za strojne puške. Za te namene se zviša vojni proračun prihodnje leto za 1½ milijona kron. Letošnji vojni proračun pa bo zahteval večji obrok na račun 165 milijonskega kredita za nove topove.

Budimpešta, 1. oktobra. »Az Ujsag« poroča, da namerava vlada že letos v delegacijah zahtevati zvišanje rekrutnega kontingenta, in sicer na podlagi pakta, ki se je sklenil svoječasnno med krono in sedanjo ogrsko vlado. Dogovor namreč določa, da se v slučaju brezpogojne potrebe mora dovoliti večje število rekrutov. Taka potreba je baje sedaj vsled nameravane aneksije Bosne in Hercegovine. — Te vesti se s kompetentne strani zanikajo.

Politični položaj.

Praga, 1. oktobra. Nemški poslanci nečajo ničesar šlišati o pomirjenju v deželnem zboru ter so zavrnili najkulantnejše češke predloge. Nemci pa niti nečajo jasno povedati, česa zahtevajo. Iz vsega tega so se v vladnih krogih prepričali, da hočejo Nemci s svojo obstrukcijo vreči koalicijsko ministristvo. Ministrski predsednik baron Beck je naprosil ministra Fiedlerja in Praška ter nemškega ministra Pradeja, naj na daljujejo s prizadevanji za pomirjenje med strankama. Dosedaj so bila vsa prizadevanja zaman. Ako se položaj ne pojasi do vrnitve barona Becka iz Budimpešte, podasta baje češka ministra demisijo. — Parlamentarni komisiji obeh najmočnejših čeških klubov, Mladočehov in čeških agrarcev, sta včeraj sklenili soglasno, ako se češki deželni zbor od godi, onemogoči se tudi delovanje državnega zbora s tem, da Čehi izstopijo iz koalicije.

Namere glede Bosne in Hercegovine.

Berolin, 1. oktobra. Politični resni časopisi prinašajo z Dunaja brzoglavke, da se aneksija Bosne in Hercegovine proklamira v najkrajšem času, in sicer se zgodi to ali s prestolnim govorom pri otvoritvi delegacij dne 8. oktobra ali pa še prej. Pri raznih ministrskih sestankih pretečene mesece se je doseglo v tej stvari popolno sporazumljenje, le Anglija se še nekaj obotavlja.

Dunaj, 1. oktobra. »N. Wr. Tagblatt« poroča iz »zanesljivega vira«, da bo v letošnjem prestolnem govoru jasna izjava glede Bosne in

Hercegovine, toda o aneksiji ne bo besede. Prestolni govor bo le napovedal, da se ustanove okrajni zastopi v Bosni in Hercegovini.

Spremembe pri hrvaški deželni vladi.

Budimpešta, 1. oktobra. V političnih krogih se govori, da pripravila vlada naglo pomirjenje Hrvaške, za kar je treba važnih osebnih sprememb, in sicer postane ban Rauch hrvaški minister, dočim dobi dosedanji hrvaški minister Josipović visoko dostojanstvo na dvoru. Za hrvaškega bana je določen grof Stefan Erdödy.

Razkol v stranki nemadžarskih poslancev.

Budimpešta, 1. oktobra. V stranki nemadžarskih poslancev ogrskega državnega zbora je nastal razkol, ker so se radikalni Srbi odcepili od stranke. Radikalni Srbi so storili to, ker bi bili sicer itak izključeni iz stranke zaradi svojega dvomnega postopanja. Radikalni Srbi pristopijo baje h Kossuthovi stranki.

Za neodvisnost Bolgarije.

Carigrad, 1. oktobra. Veliki vezir Kiamil paša je izjavil, da bi proklamacija neodvisnosti Bolgarije pomenila za turško vlado casus belli, zato upa, da se Bolgarija ne odloči za ta skrajno nevarni korak.

Vstaši v Macedoniji oživljeni.

Carigrad, 1. oktobra. Odkar je nastal med Bolgarijo in Turčijo konflikt, so se bolgarske čete v Macedoniji iznova oživele ter preganjajo posebno Grke. Sicer so ob proglasitvi ustave bolgarski vstaši izročili orožje mladoturškemu odboru, toda nenavadno naglo so se zopet organizirali in oborožili. Apostolova četa je napadla grško vas Sorba. V Urhu so bolgarski vstaši ubili turškega orožnika. Južno Bitolja in Prilepa napadajo in more Bolgari Srbe. V Prilepu so Srbi prijeli enega napadalec ter ga linčali. V okraju Ohrida provzročila bolgarski vojvoda Jevanski s svojo četo popolno anarhijo.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 2. oktobra

— Nekaj mirnih pripomb. »Fremdenblatt« je omedleval, ker se je dr. Tavčar pritoževal, da se je vojaška assistenca poverila tukajšnjemu nemškemu polku. Da ta pritožba

ni bila brez podlage, vidimo sedaj, ko je lajtenant Mayer napadel mirnega človeka na ulici ter ga okloftal. To je dejstvo, ki se ne more utajiti. Če je pa tako, potem nam bo slavno državno pravdnistvo pač moralo dovoliti, da izrečemo nekaj mirnih pripomb. Okolščina, da je mogel Mayer dognati tako brutalnost, pač dokazuje, da je Ljubljana sedaj že zelo pomirjena. Povsod drugod bi bila pri taki priliki kri tekla! Vzlic temu vojaškemu ekscendentu? To kaveku, ki nalašče meče prižgane žveplenke v kup smodnika! Sedaj se vpraša, kaka kazen se bo prisodila temu orjaškemu ekscendentu? To kazen zatevamo, in če niso naši poslanci v delegacijah ničvredne šlaše, se bodo ti zahtevi cele Ljubljane pridružili! Pa še druga okolščina je, ki daje misliti. Lajtenant Mayer je dolgo časa hodil po Prešernovi ulici gor in dol, ter prežal na svojo žrtev. Pri tem pa ni bil sam. Navzočih je bilo nekoliko tovarišev, ki so čakali pred Perlesovo vežo ter bili na vse pripravljeni. Iz tega se logično sklepa, da je bil atentat dogovorjen. Naše mnenje je, da je poleg prebivalstva tudi vojaštvo poklicano, da vse opušča, kar bi utegnili kaliti javni mir. Opuščamo vsako daljšo pripombo. Ali tudi v tem pogledu zahtevamo stroge preiskave. Pravico za vse! Sicer pa mislimo, da bi bil zopet čas, da se snide mestni svet v posvetovanje o Mayerjevi klofuti. Pri ti seji bi se lahko kaj spregovorilo o konfiskacijah in o državnem pravdniku Neubergerju. Mestni svet stoji neprestano na straži!

— Občinski odbor občine Vič je v svoji seji dne 29. septembra 1908 sklenil soglasno sledečo resolucijo: »Občinski odbor občine Vič izreka svoje globoko obžalovanje, da je v Ljubljani dne 20. septembra 1908 brez vsake potrebe streljalo avstrijsko vojaštvo na avstrijske državljane in pri tem ubilo dvoje nedolžnih mladih oseb. Občinski odbor občine Vič protestuje najodločneje proti rabo orožja od strani nam Slovence sovražnega vojaštva. Zahteva neizprosno kaznovanje civilnih in vojaških krivcev, izjavlja, da pozdravlja iskreno na gospodarskem polju vse one težnje, ki stremijo po gospodarski samoosvojitvi Slovencev in pozivlja končno vse slovenske poslance, da postopajo složno in solidarno v vseh narodnih in narodno-gospodarskih vprašanjih.« — Obenem se je soglasno dovolilo nesrečnima žrtvama za spomenik 20 K, ranjencem pa 80 K, skupaj 100 K.

— »Po najnižjih cenah« je jel prodajati za Miho Kastnerjem svoje blago tudi Peter Lassnik v Wolfvih ulicah, kakor obvešča občinstvo z naznanili v izloženih knjih svoje prodajalne. Če bo na ta sladak lim ujel kakšnega kalina? Pripominjamo, da ponuja Lassnik svoje blago po vseh naših, zlasti kmetijskih listih. Ponuja predvsem semena in mineralne vode. Ohraniti ga je treba v blagem spominu.

— Slaščičar Voltmann je odpustil svojega poslovodjo Alojzija Dežmana, očeta treh neposkrbljenih otrok. Dežman, Slovenec, se nahaja sedaj v veliki bedi. Slovenci, pomagajte mu!

— Pevsko društvo Nabrežina. Odbor je sklenil resolucijo, v kateri pravi: »Izražujoč najglobokeje sozlagje nad nedolžnimi žrtvami, se zgrajza podpisani odbor nad postopanjem vojaštva.«

— Pivovarna Kosler je pretrgala kupčijske zveze pri nabavi ječmena, ki ga je doslej kupovala posredovanjem ljubljanskih tržnih agentov.

— Nemška provokacija. Na vrata neke trgovine na Marije Terezije cesti so Nemci v noči od torika na sredo nalepili reklamne listke za »Südmark« žveplenke, seveda proti volji in brez vednosti lastnice, ki je dobra Slovenka in ki so jo hoteli s tem manevrom osumniti.

LISTEK.

Golob in angel.

(Spisal C. Golar.)

(Konec.)

Odpri le debele bukve pred seboj, začel listati in iskati, kje ima zapisano Suzano. Modri angel za njegovim hrbtom pa jo je takoj imel. Z dolgim prstom, ki je bil ves zlat, je pokazal na tisto stran, in Gospod Bog je začel brati.

In še bolj se je razjezil in zaklical, da se je slišalo po vsem raji:

»Kje je tisti angel, ki pozna Suzano? Koj naj pride sem!«

Zopet so se začele križati bele perotnice, vse je letalo navzkriž, in šele po dolgem iskanju so našli tistega angela; baš je obiral črešnje na drugem koncu rajskega vrta.

»Na zemljo moraš zopet, saj poznaš Suzano! Ta ničvrednica dela greh meni nič, tebi nič; zato ji bomo že pokazali. Kar precej skoči k njej, pa ji življenje upihni!«

Angel pa se je spomnil, kako je bilo zadnjič s Suzano, zato je jezno nabral ustnice in odspodaj gor pogledal Boga. Zmajal je z glavo.

»Nak!«
»Kaj praviš? Ti paglavec ti, boš ubogal? Kar precej!«

Jojmene, kako se je ustrašil angel! Tako jeznega gospoda Očeta že dolgo ni videl! Čez glavo se je prekopnil na zemljo in že je stal pred hišico lepe Suzane.

No, golob stoji na oknu, stoji in gleda: Ali že gre k Suzani njen najdražji ljubček? Kar zagleda angela in pri priči skoči golob k vratom in jih začne tiščati na vso moč. Zakaj vedel je, da ima Gospodov angel zopet kaj hudega v mislih, ker sta se slabo vedla s Suzano, in zato njegova vest ni bila čista.

Angel pa se oglašil zunaj: »Golobček, le spusti me k svoji gospe; samo pozdrav ji prinašam od Gospoda Boga.« Zelo milo in lepo je prosil. Golob ni verjel in je močno tiščal duri.

»Že prav! Že sam sporočim pozdrav Suzani. Adijo!«

»Adijo!« je odgovoril angel in tolkel z nogami, kakor bi odhajal. Golob pogleda skozi ključalnico in vidi, da stoji angel še nepremično pred durmi.

»Pa ne boš, ti kajon,« se zasmije golob.

»Vidiš, jaz ne smem v nebesa nazaj, dokler ne vidim Suzane. Še

nekaj imam na srcu zanjo.«

In sta se prepirala pozno v noč. Kar se prebudi Suzana in pride k vratom.

»Angela bi se bala?« se zasmije Suzana. »O, le naprej, mladi prijatelj! Gotovo si truden, ker prihajaš od tako daleč. Spočij se pri meni!«

Prelepa grešnica Suzana odpre angelu vrata, in ko je vstopil, začne tako presladko prepevati, da je kar onemel nedolžni nebeški gost.

Pela je in žvrgolela, še veliko lepše, kakor znajo v raji, in angel je bil hipoma očaran. Na klop je sedel in se nametno zagledal in zaljublil v lepo grešnico.

Ostal je pri njej noč in dan.

»Vseeno moram pogledati,« pravi tretji dan Gospod Bog v nebesih, »kaj je z mojim angelom? S tem paglavec! Pa saj ni napravil zopet kake neumnosti!«

Pogleda in vidi: Tam sedi angel v hiši lepe grešnice in ves je zamaknjen vanjo. Tako jo verno gleda, kakor ni gledal nikoli v njegovo obličje. A Suzana poje, pa stopi k angelu in ga objame in poljubi.

»Ti presneta Suzana, me je že zopet ukanila! Kaj bo pa zdaj! Celot angela mi je zapeljala, pa bi mladih fantov ne! Hm, hm!«

— **Bodimo dosledni.** Narodna dolžnost vsakega Slovenca je, da se pri vseh svojih potrebščinah in opravkih ozira na Slovence. To velja za vsa opravila, zlasti tudi za pravne zadeve. Če rabi Slovenec notarja v Ljubljani, je njegova narodna dolžnost, da gre k Slovincu. Slovenski notarja - narodnjaka sta gg. Hudovernik in Plantan.

— **Škofjelški trgovci in trgovci cele škofjelške okolice** se v ljudno vabijo na sestanek dne 4. oktobra ob 3. uri popoldne v gostilni g. Ignacija Guzela (pri Balantu) v Škofji Loki, povodom razgovora o obnovitvi, oziroma popravila uradne tehtnice na železniškem kolodvoru v Škofji Loki. Ker je zadeva najnujnejša, prosimo zainteresirane, naj se v obilnem številu shoda udeležijo. Razen tega pogovora pride na vrsto tudi razgovor glede povečanja skladišča na postaji Škofja Loka.

— **Prijazni ljudje.** Iz Kamnika se nam piše: Ljubljanski spediter Ranzinger ima v Kamniku svojo vilo. Dne 28. m. m. so šle šolske deklice v samostansko šolo. Menile so se o ljubljanskih dogodkih. Te otročje pogovore so slišale na vrtu sedeče Ranzingerjeve hčere. Naslednje jutro so bili izpuščeni Ranzingerjevi psi, ki so potem šolske deklice napadli in bi se bila kmalu zgodila nesreča. Ranzingerjevi psi so sicer vedno zaprti, ker so nevarni. Konstatiramo, da morajo otroci hoditi mimo Ranzingerjeve vile v šolo. Prosimo slavno županstvo, naj stori enegredne korake.

— **Vse taje.** Na dopis, ki nam je bil poslan iz Divače in ki je poročal, kako so s semnja odpravili kramarico Götzi, smo primorani po znanem § 19. tiskovnega zakona sprejeti po advokatu dr. Vallentschagu nam poslani popravek: Z ozirom na objavljeno notico »Divaški semj« v številki 226. Slovenskega Narodca od dne 28. septembra prosim, da sprejmete v današnjo številko vašega lista nastopni popravek: »Ni res, da sem ob pogrebu slovenskih žrtev ploskala; res je temveč, da nisem ob času pogreba zapustila stanovanje in nisem nič enakega storila. Ni res, da sem se na sejnu v Divači izrazila: »Ich werde alle Windischen klagen«, res je temveč, da nisem nikoli rabila besed: »alle Windischen«. Ni res, da sem bila iz sejma v Divači izpuščena, res je marveč, da sem prostovoljno odpotovala, ko mi županstvo ni hotelo jamčiti niti za osebno varnost. — Spoštovanjem L. Götzi.

— **V Ljubljani, dne 30. septembra 1908.** — Op. ured.: Tudi ta popravek seveda ne preminja nič na resnici. Zdej vsak vse od kraja taji. Sicer pa ve vsak otrok, kako se da § 19. zlorabljati.

— **I. kranjska zaloga klavirjev** je last nekega Varbinega. Slovenska dama, ki je imela od njega klavir, mu ga je vrnila. Varbineg ji je na tozadevno naznanilo odurno odpisal, rekši med drugim, da »ne potrebuje podpore od Slovencev«.

— **Demonstracija iz realnega poslopija.** V torek ob 3. uri 10 minut je korakal Sokol II. iz telovadnice na Grabnu. Prišedši do deželnega dvorca, so Sokoli zaslišali silno vpitje: »Heul, Heul«. Vpili so to dijaki iz prvega nadstropja realnega poslopija pri srednjih oknih. To je bilo očitno izzivanje. Kaj pravi k temu deželni šolski svet?

Slovensko gledališče. V nedeljo popoldne ob 3. je ljudska predstava ob znanih cenah ter se po desetih letih igra iznova slavna, plemenitih tendenc polna romantična igra Raimundova »Zapravljivec«. V glavnih vlogah vile Keristane, Volteja in Roze nastopijo novoangazevana igralca gdč. Ludvika Kavcka, g. Josip Povhe in gdč. Terezija Thallerjeva. Blodvelja igra g. Toplak. Pri predstavi sodeluje prvi koncertni orkester »Glasbene Matice« Pevske točke izvajajo gdč. Thallerjeva, g. Jos. Povhe, gosp. Križaj in moški operni zbor. — V nedeljo zvečer ob polu 8. je prva operna predstava in se poje prvi Puccinijeva opera »Madame Butterfly«, tragedija Japonke Ciocho-san, ki jo poje gospa Lili Nordgartova. Američanskega lajtnanta Pinkertona poje tenor g. Al. Fiala, konzura Sharplesa g. bariton Bogdan pl. Vulaković, višjega japonskega bonca basist gosp. Bog. Vlček. V manjših vlogah sodelujejo gdč. Peršlova, gdč. Peško-va, g. Bohuslav, g. Iličič in g. Juvan. Sodelujeta ženski in moški operni zbor. Pri tej predstavi nastopi prvi polnoštevilni novi koncertni orkester »Glasbene Matice«.

Slovensko gledališče. Nova gledališka sezona se je začela včeraj. Otvorila se je s slovansko igro, ki je bila že pred mnogimi leti prirejena za slovenski oder, a je obležala v arhivu. Ippolit Vasiljevič Spazivskij, pisatelj petodejanske drame

»Gospa majorka«, je izven Rusije le malo znan, docim so na Ruskem nekatere njegovi dram jako priljubljene in se pogosto preštevajo. »Gospa majorka« je drama, v kateri je pisatelj poskušal stari problem o moči demonične ženske nad moškimi svetom predložiti v obliki slike iz ruskega življenja. Fenja, kmečko dekle, je ženska, ki ni zmožna ljubezni, hče pa v vseh možnih, s katerimi pride v dotik, vzbuditi ljubezen do nje in jih narediti za svoje sužnje. Brez sreče in brez vesti, natura, ki stoji onkraj dobrega in zla, ženska, v kateri sta egoizem in samopašnost razviti do skrajne meje. Fenja je prinesla nesrečo v hišo, kjer so jo vzgojili in v nesrečo pahne vse, ki se ji približajo. Na odru se to vse zgodi, ali pisatelj ni bil v stanu prikazati Fenje kot tako demonsko bitje, kakršno naj bi bilo po njegovih intencijah. Kar govori in kar dela ni tako, da bi moglo človeka zdrave pameti tako zmešati, kakor se to v igri zgodi in zato so te žrtve brezsrčne Fenje včasih le nekoliko smešne, prav kakor bi bile slaboumne. Pisateljeve moči pač niso zadostovale za pregančno označenje tega karakterja. V ostalem pa je igra prav spretno zasnovana in razpleta, dejanje je zanimivo in tudi vse figure so četudi dostikrat nekam neverjetne, vendar karakteristične in nekatere skoro tipične, kakor zlasti lahkoživec Sladujev in majorjev sluga. Specifično ruskega je na tej igri pač malo, večina del je zunanje stvari; le to in tam zablesti nekaj, kar je originalno rusko. Uprizorjena je bila igra prav skrbno in vestno. V prvem dejanju bi se bilo dalo marsikaj nepotrebnega ertati. Režiserji bi opozorili, da je malo verjetno, da ima ruski pravoslavni mlinar, ki bi v daleč na kmetih pod visokimi gorami, katoliški križ v sobi, poleg kipa madone, fotografije mestnih igralcev in da bi deval s kleščami sladkor v čaj. Sicer so pa to maleukosti. Igralo se je prav dobro in žleti je le, da bi bile vse predstave vedno na taki stopnji, kakor je bila snočna. Največjo in najtežjo vlogo je imela gospa Borštnik-Zvonarjeva in jo je v vsakem oziru izvedla brezpogojno hvalevredno ter se trudila ustvariti Fenjo tako, kakor je pisatelj pač mislil, da naj bo, a tega ni mogel popolnoma doseči. Mlinarja Karjagina je igral g. Nučič z vnuem temperamenta in čuvstvom. a izdal je že v prvem prizoru z žero in materjo toliko ognja, da mu ga je proti koncu pošlo. Prav dobra in jako karakteristična sta bila g. Dragutinovič in g. Povhe; novi član slovenske drame g. Iličič se je precej srečno upeljal. Pohvalo zaslužijo tudi gg. Ronovska, Dragutinovičeva in Bukšekova ter gg. Toplak, Molek, Danilo in Križaj.

— **Na dan z imeni ranjenih Nemcev v Ljubljani!** Nemci so razširjali pretekli teden cele bajke o dogodkih v Ljubljani. Pred vsem so zatrjevali, da je bilo pri demonstracijah veliko število ljubljanskih Nemcev in nemčurjev dejansko napadenih in ranjenih. Od demonstracij je že sedaj preteklo štirinajst dni, a še vedno zamaž čakamo, da bi nemški listi, ki so sicer jako zgovorni, navedli imena onih ljubljanskih Nemcev in nemčurjev, ki so bili za časa demonstracij dejansko napadeni in ranjeni. To molčanje pač zadostno izpričuje, da so bile vesti o nemških ranjenih v Ljubljani od kraja do konca zlagane. Sicer pa ve tudi vsa Ljubljana z oblastmi, vred, da se za časa demonstracij in kasneje ni skrivil niti las nobenemu ljubljanskemu Nemcu ali nemčurju. Naše skrbne deželne vlade sveta dolžnost bi bila, da bito dognano dejstvo dala uradno razglasiti po listih, ker bi pač ne smela trpeti, da se o Ljubljani trosijo takšne gorostasne laži in naj si jih priobčujo tudi nemški listi. O. kr. deželna vlada seveda ni storila svoje dolžnosti, gre se pač za čast slovenske Ljubljane! Zato je povsodi še sedaj razširjeno prepričanje, da je res v Ljubljani bila ranjena cela vrsta Nemcev. V Gradcu celo javno nabirajo za nemške ranjence v Ljubljani. Na takozvani prireditvi »Herbstmesse« v Gradcu se nahajajo nabiralniki z napisom: »Kleine Spenden für die schwerbeschädigten Deutschen in Laibach.« Kdo pa so ti »težko poškodovani ranjeni« v Ljubljani? Povejte nam, g. dr. Eger! Z imeni na dan, kazinotje, sicer morate misliti, da se nameravate z nabiranjem prispevkov za »schwerbeschädigte Deutsche in Laibach« odškodovati za tisto vsoto 50.000 kron, ki ste jo hoteli izprežati od države kot odškodnino za razbite šipe, ki so bile sodno cenjene na 8000 kron!

»Slovenski Branik«. Včerajšnja številka tega lista je bila zaplenjena.

— **V obvestilo sotrudiikom.** Kravni dogodki 20. septembra so bistveno premenili ves položaj na Slovenskem. Pokazalo se je v teh dneh, da je slovenska stvar v taki varnosti, da je treba oredofoditi vse moči na obrambo slovenskega naroda proti rasilnim sovragom. V takih razmerah in v takih časih morajo stopiti v osadi druge zadeve in se je kolikor se pač da izogibati vsemu, kar bi delo nenogloje ali motilo potrebno koncentriranje slovenskih moči na narodno delo. To naj uvažujejo različni sotrudiiki in sploh vsa javnost. S tem, da odklanjamo dopise soper posamične duhovnike, dopise o raznih preprih med naprednimi in klerikalnimi društvi, dopise o pregreških kakih fantov in deklet iz klerikalne stranke in kar je takih stvari, s tem nikakor še ne zapuščamo naprednega stališča in programa svobodomiselnosti, na katerem stojimo. Nasprotno je pa gotovo, da moramo tudi mi storiti kar je mogoče in kar se sme lojalno zahtevati, da se ne moti začeta koncentracija narodnih sil in zato prosimo, naj različni gg. sotrudiiki ne postavljajo takoj nervozni in naj ne proglašajo našega postopanja kar za klavirno kapitulacijo pred klerikalizmom. Potrebno je skupno delo za skupne smotre slovenskega naroda, kdor to hoče, ne sme v vsakem jajčku dlake iskati. Upamo, da bo javnost vpoštevala ta naš apel in nas pri tem podpirala; sotrudiiki pa naj se po tem ravnaajo. Nismo kapitulirali pred klerikalizmom in svojih principov ne bomo zatajili, kakor tudi ne zahtevamo, da bi jih »Slovenec« zatajil, ali delati se mora na to, da se omogoči skupno postopanje v narodnih stvareh.

— **Run na »Kranjske hranilnice«.** Naval dvigatelj v hranilnih vlog na »Kranjsko hranilnico« je naravnost velikanski. Samo včeraj je bilo dvignjenega denarja nad 1 milijon. Ves ta denar se je naložil deloma pri »Mestni hranilnici ljubljanske«, deloma pri »Vzajemnem podpornem društvu« in »Kmetijski posojilnici ljubljanske okolice«. V celem je bilo dosedaj iz »Kranjske hranilnice« dvignjenega denarja nad 6 milijonov kron.

— **Gospod Henrik Kenda** nam piše: Sklicuje se na § 19. tisk. zakona prosim za sprejem naslednjega popravila: Ni res, da sem član »Südmärke«, kakor je bilo pisano v »Slovenskem Narodu«, res je marveč, da nisem bil nikdar član tega društva, da nisem nikdar daroval ničesar za to društvo in da je v tega društva »Wegweiser« prišlo moje ime brez moje vednosti in proti moji volji. — Z odličnim spoštovanjem — **Henrik Kenda**, trgovec v Ljubljani.

— **Nemški ali dvojezični napisi** se zopet pojavljajo na raznih hišah in trgovinah ali prav redki so, tako redki, da jih vsakdo zapazi.

— **Novomeške demonstracije pred okrajnim glavarstvom.** Radi nedolžnega demonstriranja po Novem mestu, kjer se ni nobenemu Nemcu oziroma nemčurju ničesar prigodilo, — poročilo graške »Tagespost« in »Tagblatt« je bilo lažljivo, bi okrajno glavarstvo rado zašlo nekaj Slovencev. Poudarjamo, da se ni ni ena šiparazabila, da se je samo »lärmend« demonstriralo, kakor so oznanila oblastva. V sredo 30. t. m. je novomeško okrajno glavarstvo poklicalo deset oseb, v zaslhanje »radi razgrajanja«. Ker poizvedbe niso bile točne, so isbrali iz vseh slojev prebivalstva deset gospodov, nad katerimi bi se naši Germani radi osvetili. Poklicani so: absolvent grške kmetijske šole g. Jakše ml., kapelnik Poula, trgovec Durini, mehanik Pristov, časnikan Lakner, visokošolec Jeruc, delavec Anžin, trgovec Bergant, blagajnik Perdan in županov brat Hans Ogoreutz. Zasiłhanje je vodil vladni koncipist g. Borštner, ki ni niti hotel prebrati ovadbe, da ovadenci še zdaj pravne vedo, kaj hoče politična oblast od njih. Po triurnem zasiłhavanju, pisanju in mečkanju se je obravnava preložila na nedoločen čas. Radovedni smo, kaj se izsomi iz te zadeve, ker se jo po daljnem priznanju le dokazalo nekaj »živio« klicev. Omeniti se še mora, da ni bilo pri zasiłhanju ne enega stola na razpolago, da so morali obtoženci cele tri ure stati. Solioitator g. Krajger, ki je iz prijaznosti do obtožencev stenografiral izjave, je moral sedeti na nekem predtem stolu. O izidu še poročamo.

Slovensko gledališče. Danes, v petek se igra prvič angleška burka »Nioba«. — Jutri v soboto se igra prvič veseloigra »Gospod senator«, ki sta jo spisala znana komediografa pl. Schönthan in Kadelburg. — V nedeljo popoldne ob 3. se igra »Zapravljivec«, šarobni igrokaz s petjem in godbo, zvečer ob polu 8 se poje prvič opera »Madame Butterfly«.

— **Šolske vesti.** Za začasnega učitelja na Olu je imenovan g. Karel Straus, za Kal pa g. dr. Pavla Vilhar. Za suplentinjo v Godcu je imenovana g. dr. Manja Bostjančič.

— **Kranjska Koroša in Počencela** so imeli danes dopoldne in preiskovalnega zapora.

— **Šolski tolmaci italijanskega jezika.** Pri obravnavi proti Kaduncu je pri zasliševanju dragonce Polija bil potreben tolmac italijanskega jezika. Kot tak je fungiral neki sodni sluga, ne običajni tolmac.

— **Vedelo zgodnje politijske ure** v gostilnah in kavarnah, počelo je zahajati občinstvo v poznih urah v bufet tukajšnje južnokolodvorske restavracije. Glede na to, da se obnaša preveč glasno, prepevajočne razne pesmi itd. in da se s takim početjem neugodno vpliva na soko Ljubljano potujoče občinstvo, opozarjajo se gospodje reditelji združenega narodnega odbora, naj blagodejno vplivajo, da to poneha; slavno občinstvo naj bi to vpoštevalo, da ne bo treba eventualnega policijskega posredovanja.

— **Poslanca Klofač in Buřival v Trstu in Pulju.** Zastopnika čeških narodnih socialistov poslanca Klofač in Buřival sta se odzvala vabilu »Narodne delavske organizacije« in prišla v Trst v soboto, 26. septembra. — Tržaško narodno delavstvo je poslancema na čast priredilo istega večera v veliki dvorani »Narodnega doma« komers, na kojem so govorili: predsednik dr. Mandić, poslanec Rybař, poslanec Klofač, Jaklič, Kodala in Bufon. Dvorana in galerije so bile natlačeno polne delavstva, ki je Klofaču in drugim govornikom prirejalo burne ovacije. Z odra je visela razvita zastava »N. D. O.«, ovita s florum v znak žalovanja radi krvavih ljubljanskih dogodkov. Poslanec Klofač je med drugim tudi slovesno poskrbeti obljubil, da užaljeni slovenski narod dobi za krvave dogodke v Ljubljani zadoščenje v delegacijah. Naslednji dan je bil v »Narodnem domu« velik shod »N. D. O.«, na kojem sta govorila poslanca Klofač in Buřival in bila od mnogobrojne množice burno pozdravljena. Govorili so tudi predsednik dr. Mandić, podpredsednik Jaklič in Slavoj Škerlj. Posl. Klofač je v jako dobri v vsakem oziru umljivi besedi navdušeno govoril in obljubil, da bode posvetil vse svoje sile in moči v blagor narodnega delavstva in v prosep in osamosvojenje slovanstva. Z urnebesnimi živilkoi in mahanjem z robei je ogromna množica pozdravljaje delavska poslanca Klofača in Buřivala, zapuščala kraj zborovanja in se nato mirno razšla. V ponedeljek sta se imenovana poslanca udeležila nalašč v to svrho sklicanega shoda »N. D. O.« v Pulju, katerega je posetilo ogromno naroda, tako, da je dr. Laginja vzklil: »Ne, nismo več tam, kot pred leti!« Tudi v Pulju se je ponavljalo isto navdušenje kot v Trstu. Govorili so predsednik Laoko Križ, dr. Laginja in poslanca Klofač ter Buřival. Klofač je obljubil, da se bode v delegacijah na vso moč zavzel za delavce v puljskem vojnem arzenalu. Dal Bog, da bi se lepe, tolažilive besede in — kar smo gotovi — srčne želje imenovanih poslancev, izražene v Trstu in Pulju, čim prej obistinile.

— **Člani slovenskega trgovskega društva »Merkur«**, ki se nameravajo v letošnji zimski sezoni plesnih večerov udeležiti, se vabijo na sestanek, ki bo danes ob 9. uri zvečer v restavracijskih prostorih v »Narodnem domu«.

— **Učni točaj.** Slovensko trgovsko društvo »Merkur« pozivlja svoje člane, ki imajo voljo obiskati kak učni tečaj, da društvu to sporoče v teku 5 dni.

— **Gimnazijski zrelostni izpit** je z dobrim uspehom prestala pred izpitnim poverenstvom tukajšnje I. državne gimnazije eksternistinja gospica Anica Jenkova, absolventinja javne dekliške gimnazije v Peterburgu in izredna slušateljica češke univerze v Pragi. Častitamo!

— **Knjige »Matiče Slovenske«** se vse tiskajo in izidejo brezdvomno pred Božičem. P. n. gg. poverjeniki, ki za letos še niso poslali članarine, naj blagovolijo to storiti čim prej. Poedinci morejo denar (4 K) poslati tudi direktno »Matiči« v Ljubljano, samo naj po možnosti navedejo, pri katerem poverjeništvu so dosle dobivali knjige.

— **Pipčarski klub v Postojni** priredi v prid »Sokolskega doma«, dne 4. vinotoka v svojem velikem »vinogradu« »Narodnega hotela« vinsko trgateg v bogatim sporedom.

— **Koslerjevo pivo** je odpovedal gostilničar Anton Zupan na Starem trgu 18 in pa trgovina s prekajenim blagom g. Jano v Wolfvrih ulicah in točita sedaj obe stranki narodno Auerjevo pivo. — Slovo Koslerjevemu pivu je dal tudi večletni odjemalec g. Matevž Zadnikar (gostilna pri »Sokolu«) in toči sedaj Auerjevo.

— **Češki živnostenski banki v preudarok.** Gospa Nina Gruška, so-

proga tukajšnjega zastopnika Živnostenske banke Samuela Gruške, je svojo služnijo pretepla in spodila iz službe samo zato, ker je Slovenka. Priče na razpolago.

— **Gostilničar pri »Črnem orlu«** v Gosposkih ulicah je vpisal svoja dva solobvezna otroka za Nemoa. Ta gostilničar je obenem o. kr. čestni mojster. Morda je radi tega Nemo?

— **V Velikovec na Koroskem** je dne 14. t. m. sodna prodaja lepe na glavnem trgu stoječe hiše št. 17 pri »Tigru«. V hiši je dobro obiskovana gostilna, poleg nje je moderno urejena mesnica s ledenico itd. Par oddotnih nemčurjev se je bahalo, češ da bo to nemška posest. Ker je okolica izključno slovenska, poleg tega v mestu samem dokaj Slovencev, se naj podjetni Slovenci pač požurijo. Najmanjši potrebni kapital 5000 do 6000 K. — Drugi slovenski časopisi se prosijo, da naj opozore javnost na to dražbo.

— **Odhodnica slovenskih enoletnih prostovoljcev 27. pošpolka.** Lep je bil večer, ki so ga priredili imenovani prostovoljci preteklo sredo v areni »Narodnega doma«. Gospod Prijatelj je v svojem govoru v prirošnih besedah dal slovo preteklemu vojaškemu letu ter pozdravil novo dobo prostosti. Dalje je govoril o težkem slovesu in o lepih in žalostnih dneh, ki so jih med letom skupno prebili. Svoj govor je končal s besedami: »Ljuba brata, Čeh in Poljak, vidva se vračata sedaj v svojo domovino in ko bosta sedela v družbi svojih ljubih, prosim, povejta jim, kako ljut boj bije slovenski rod doli na jugu.« Nato je govoril Poljak g. Zegliokly v svojem materinem jeziku, poslavljajoč se od svojih kolegov. Slovence je bodril, da jim boj prinese srečo in slavo, ter jih zagotavljal, da bo v svoji domovini z navdušenjem govoril o bratih Slovincih in o njih boju. Govoru je sledila pri srčna zabava s petjem slovenskih in slovanskih pesmi. Ob 11. so se prostovoljci bratsko poslovili ter si zadnji prijateljsko segli v roke. Ob slovesu so nabrali znaten prispevek za spomenik narodnim žrtvam.

— **Podpore gasilnim društvom.** Deželni odbor Kranjski je podelil za l. 1908. subvencije iz stražno-gasilnega zaklada nastopnim gasilnim društvom: Ljubljana 800 K; Begunje, Bled, Bela cerkev, Boh. Bela, Dobliče, Spodnja Idrija, Ilirska Bistrica, Kašelj, Postojna, Stožice, Škofja Loka, Trzin, Vavtvas, Velika Loka, Vodice, in Vrhnika po 200 K; Dravljje, Kropa, Ljubno, Mirna peč, Ribno, Rudolfovo, Sora, Stob, Studeno, Zgornja Siška, St. Peter pri Radolfovem, St. Vid nad Ljubljano, Tacen, Tomišelj, Vinica, Vižmarje in Žabnica po 160 K; Breznica, Cerklje, Dobropolje, Dol, Dolenja vas pri Ribnici, Gameljni, Gorje, Horjul, Hotedersica, Hruševje, Jezica, Kamna gorica, Komenda, Kostanjevica, Kranjskagora, Ledina, Moravče, Pirniče, Polhov gradec, Predosje, Radovljica, Razdrto, Ribnica, Rovte, Semič, Slavina, Sodražica, Studenec-Ig, Sv. Križ, Senčur, Vače, Vič Glince, Verbljene, Zagorje, Žiri in Štefanjvas po 120 K; Bizavik, Bloke, Borovnica, Brezovica, Cerknica, Črni vrh, Cramelj, Dobrada, Dolenja vas pri Cerknici, Dolsko, Godovič, Hrušica, Idrija, Koroska Bela, Krka, Krško, Leše, Litija, Gorenji Logatec, Dolenji Logatec, Mengeš, Mokronog, Moste, Mošnje, Motnik, Orehovica, Pijava gorica, Planina, Poljane, Preddvor, Ratače, Senožeče, Sorica, Srednja vas, Sv. Gregor, Sp. Siška, Škoojan, Šmarje, Šmartno pri Litiji, St. Juri pri Grosupljem, St. Rupert, St. Vid nad Vipavo, Trata, Trebnje, Vrd, Višnjagora, Voghe in Železniki po 80 K. Skupno 15.600 K.

— **Uboj.** V Beljaku je mladi hrvaški delavec pri gradnji železnice zabodel z nožem delovodja Mile Ore-novića. Morilec je hotel zbežati z vlakom proti Ljubljani, a soga orožniki v Jesenicah potegnili iz vlaka.

— **Hudi gosti.** Te dni se je v Jelenčevi gostilni popivalo do policijske ure. Ko je določeni čas že pretekel in se jim gostilničar ni več upal dati pijače, so se sicer iz gostilne dasi neradi odstranili, a ko so bili na cesti, so se nad gostilničarjem maščevali s tem, da so začeli s kamenjem bombardirati v njegovo stanovanje. Šodišče jih bode poučilo, da se kamenjem žeje ne gasi.

— **Ponarejeni goldinarji** krožijo v medvodski okolici. Falsifikate se spozna po tem, da so temnejši od pravih, polzki, tanjši in nimajo na robu besedila »Viribus unitis«. Tudi po ovenku se razločujejo od pravih goldinarjev.

— **Volika tatvina.** Od 22. do 27. m. m. je bilo v Iški vasi posestniku Ivanu Steblaju, po domače »Kroparku« v gostilniški sobi iz omare ukradenih 4565 K obstoječih iz bankovcev po 1000, 100 in 50 K in srečk italijanskega rdečega križa. O storilcu še nimajo nobenega sledu. Eventualna sumljiva znamenja, naj se naznanijo tamošnjem orožništvu, odnosno mestni policiji ljubljanski.

Pobegnil je iz saporov okrajnega sodišča v Karlovo dozdnevni ljubomir Dimitrijevič.

Kolo ukraden je bilo dne 27. t. m. v Spodnji Šiški strojniku Ivanu Novaku in Verda. Kolo je bilo prostega teka, »Torpedo«, je imelo pri prestavi luknjičasto ploščo ter letnico 1899. Vredno je bilo 120 K. — Dne 16. avgusta je pa poveril v Šiški isposojevalcu koles Leopoldu Grošlju, nek okoli 20 let star fant 60 K vredno kolo. Rekel je, da je Ivan Klemenčič, tar, da je praktikant v »Ljudski pošiljnici«, kar pa seveda ni res. Sviri se pred nakupom!

Šop nenavadno lepih zrelh jagod nam je poslala gospa Franja Slajpah iz Velike Loke, da pove svetu, kako abnormalno milo jesen ima Dolenjska. Iskrena hvala.

Zaklalo se je v mestni klavnici ljubljanski od 6 septembra do včeraj 13. septembra 76 volov, 10 krav, 7 bikov, 118 prašičev, 227 telet, 57 kostrunov in kozlov in 3 kozlički; zaklane živine se je vpeljal 6 prašičev, 17 telet in 461 kg mesa.

Prodajo »Slovenskega Naroda« v Trzinu ima g. Leopold Lavš. trgovce.

Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 13. septembra do 19. sept. 1908. Število novorojenčev 25 (= 32 50%), mrtvorojenca 2, umrlih 16 (= 20 80%), med njimi so umrli za jetiko 2 (oba tuja), vsled mrtvovda 1, za različnimi boleznimi 13. Med njimi tujevc 7 (= 43 75%), iz zavodov 9 (= 56 25%). Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer: za grižo 2, za vrtično 2, za ušeno 2.

Drobne novice.

— **Grozna silovost.** Pred mariborskimi potniki se je vršila nedavno obravnava proti posestniku Val. Bresnerju iz Radozljja v mariborski okolici, ker strašno trpinčil svojo ženo in otroke ter umoril svojega nad leto dni starega otroka. Obravnava, ki je spravila na dan pretresljiva grozodejstva, se je odgodila, da se preišče duševno stanje uboge žene.

— **Strahovita nesreča** se je zgodila na visoki električni železnici v Berlinu. Dva vlaka sta trčila skupaj, vsled česar je padel s potniki napolnjen voz z viadukta. Ubilih je bilo 20 oseb in ravno toliko ranjenih, ki najbrže ne prebole hudih ran. Lahko ranjenih je nad 50 oseb. Med ponesrečenimi ni nobenega Avstrijca.

— **Španski kralj** pride 1. oktobra v Budapešto. Po vseh ulicah, po katerih se bo vozil v kraljevi grad, bo promet ustavljen ter zasede ulice dvojni vojaški kordon.

— **Sestra zaklala svojega brata.** Na Dunaju je 22letna, od svojega moža ločena Roza Fröhlich v prepiru zasadila svojemu 12letnemu bratu kuhinjski nož v srce.

— **Potopil se je parnik** »Szent Istvan« ogrske parobrodne družbe »Adria« med vožnjo od Oporta v Glasgow. Vso posadko 27 mož so rešili.

— **Roparski napad na vlak.** Na varšavski progi je 30 roparjev napadlo poštni vlak. Vrgli so bombe pod vlak, na kar se je razvila pravcata bitka med roparji in železniškim osebjem. Pri tem so roparji ubili orožnika, ranili štiri vojsake, ujeli pa dva vojaka. Nato so roparji izropali vlak ter odnesli 400.000 rubljev gotovine.

— **110 ljudi je utonilo** pri nabrežju Alaske, ker se je potopil parnik »Star of Bengal«.

Razne stvari.

Edison in zrakoplovba. Iz Newjorka piše »Daily Mail«, da se je Edison izrazil, kar se tiče zrakoplovni strojev sistema bratov Wrightov, da nima nikakega zaupanja do njega, kakor tudi ne do balonov, ki so lažji od zraka. On pa misli, da se ta problem posreči le z avtomatično letajočim strojem pri naglosti 200 angl. milj v eni uri, to se pravi, da bode tak stroj preletel daljavo iz Newjorka do Liverpoola v 18 urah. S takim strojem se bode prišlo na severni tečaj v 48 urah in potovanje okoli zemlje bode trajalo le en teden.

Demonstracije pred sodiščem.

III. Sodnik sodnijski svetnik Potrato, zapisnikar Ohm — Januschowsky; zagovornik dr. Ažman.

Karel Gril, rojen v Moravčah 1. 1857., pristojen v Ljubljano, postrešček, stanuje Cesta v mestni log št. 5, nezakonsko. Ovdaba se glasi: 21. t. m. ob 5. popoldne je šla večja množica proti kazini, orožništvo je razganjalo množico, ki se je razšla, samo Gril ne, ki je rekel: »Jaz ne grem, če me prav prederete.«

Gril: Bil sem pri Hribarju, sem raznašalec »Slovana«. Prišel sem vun, in rekel: Dajte mi plac, da

grem domov. To je bilo pri Cesser-mannu. Pustili so me. Ko pridem do Vegovih ulic so pritekli za menoj in so me aretirali in vklebili. Tedaj sem rekel, da takega »patarnostra« še nisem nikoli nosil. In ko se je nekje zaklicalo, da naj grem hitreje, sem pa rekel: »Pa mal tecimo in sem stekel.«

Na predlog branitelja in državnega pravdnika se obravnava preloži, da se zasllišijo priče.

IV. Konrad Lisac, knjigotžki pomočnik pri Schwentnerju, rojen v Ljubljani 1. 1880., skrbi za mater in sestro, obtožen prestopka po § 314.

Izpove: Z materjo, sestro in stričvo družino smo bili v Kosezah. Okrog 9. smo prišli do »Figovec«. Tam zagledamo kordon. Hoteli smo na Karlovo cesto. Dunajska cesta je bila zaprta. Šel sem h kordonu, da se informiram. Oddal bi bil tudi rač. neko dopisnico na pošti. Stopim k častniku. Nisem se rekel nič, ali ko je častnik osorno nekaj odgovoril, mislim da: »Was wollen Sie hier«, sem rekel: »Prosim govorite slovenski, da bom razumel«, in tu me je orožnik aretiral. Ker so pa domači prišli zraven, sem rekel: »Domači vse proč!«

Sodnik: Ali ste rekli morebiti »hudič«.

Obtoženec: Morda kot neterjekijo.

Postajevođa Ivan Sešek se zapriseže in izpove: Bila je tedaj večja množica, katero sem opozarjal, da je tu prehod nedovoljen. Obtoženec ni ubogal, pač pa je rekel pred kordonom: »ti hudič«. Priča misli, da je »ta hudič« name letel, pač pa gotovo ne vem. Na vprašanje državnika, ali je bilo veliko ljudi, pove priča, da kakih 30.

Sodnik: Zakaj ste ga aretirali?

Priča: Ker ni šel proč!

Državni pravdnik: Predlagam, da se akt odstopi državnemu pravdniku, ker so dani vsi znaki pregreška v smislu § 283.

Branitelj: Protivim se temu, ker so se tam ljudje le poseljavljali. To se lahko zgodi vsako nedeljo. Ko prihajajo ljudje v mesto. Lahko se torej vsako nedeljo aretuje take gruče.

Sodnik: Ali je bilo veliko ljudi?

Drž. pravdnik: Saj je že rekel, kakih 30.

Branitelj: Ljudje so čakali tudi na tramvaj. In so tamkaj tudi ljudi aretovali.

Sodnik proglašile sklep, da se akti odstopijo državnemu pravdniku.

V. Makso Zupančič, jurist, stanuje v Ljubljani, Prečne ulice.

Ovdaba: Dne 20. t. m. je patrulja razganjala demonstrante. Obtoženec je patruljo zmerjal z »barabe« in je bil radi tega aretovan.

Izpove: Prišel sem popoldne s sestro s Fuzin pred Skofijo. Šel sem čez most in pred pošto, tam sva stala s kolegom juristom Holečkom, in neki orožnik je zahteval, da se razideva. Šla vsa po Prešernovi ulici. Od obeh strani so nas tu pritiskali vojski in orožniki ter nas bili s puškini mi kopiti. Gnajeta je bila velika. Potisnili so nas na Marijin trg. Tam se je pelo »Hej Slovani«, jaz pa nisem mogel, ker sem bil hripav. Potem sem stal pod kandelabrom pri Bahovčevi prodajalni. Tamkaj je stal kordon Belgijcev in od »Uniona« dol je prišla patrulja orožnikov in vojakov. V tem je nekdo zakričal iz množice barabe, ko so neke ljudi brez povoda aretirali. Patrulja je stala s hrbtom proti meni. Ko se je zasllišal klic »barabe«, se orožnik od patrulje obrne h kordonu in vpraša nekega vojaka, kdo je klical »baraba«. Ta pokaže name rekoč: »Der mit dem Halbeylinder«. Ko sem videl, da gre orožnik proti meni, sem se umaknil, ker sem rekel, da se vse vprek aretiraj, in da bi se mene tudi aretiralo. Orožnik me je ujel in me odgnal na sodišče. To je bilo tedaj, ko je bil tudi g. dr. Pegan aretirán brez povoda. Klical nisem »barabe«, ker tudi mogel nisem.

Drž. pravdnik: »Vi ste toženi samo, ker ste rekli »baraba«. Vi to tajite?»

Obtoženec: Ne, ne tajim, temveč zanikam. Tajil bi, ako bi bil res klical, česar pa nisem.

Zapriseže se priča postajevođa Horak iz Zagorja, ki izpove: Obtoženca poznam. Gospod Zupančič je stal pred laterno sam in je zaklical dvakrat barabe, jaz sem ga slišal in celo videl, ko je odpiral usta.

Branitelj: Ali med vami in Zupančičem ni bilo nič ljudi? — Bilis!

Branitelj: Torej vi ste ga slišali klicati »barabe«. Ali ste ga videli odpirati usta.

Priča: Da!

Zupančič: Vendar ne bom tako neumen, da bi orožnikom klical v lice »baraba«, ker vem, kaj se mi mora potem zgoditi. In zakaj je orožnik vprašal onega vojaka, kdo je vpil

»baraba« in so šele potem mene aretirali?

Priča odločno zatrjuje, da je slišal in videl klicati Zupančiča ter pravi končno: »Potem moram še povedati, da so metali kamenje za nami, ko smo aretirance peljali na sodnijo.«

Zasllišeta se nato kot priči vjenca Franc Bigula, star šestnajst let, in Josip Zanoškar, star petnajst let. Se juna zapriseže. Prvi izpove, da je stal cel čas poleg Zupančiča in zagotovo ve, da Zupančič ni klical barabe, temveč ljudje za njim. Drugi izpove isto ravno tako odločno ter pravi, da so ljudje za Zupančičem začeli klicati »barabe«, ko je neki vojak prijel puško za cev jo dvignil ter hotel udariti po ljudih.

Zagovornik predlaga, da se prič zapriseže, čemur ugovarja drž. pravdnik, češ, da se niste stari 14 let, nakar ga sodnik pouči, da sta že.

Ko se prič zapriseže, ostaneta obe odločno pri svoji prvi izjavi, da Zupančič ni klical »barabe«, temveč občinstvo, ki je stalo za njim.

Drž. pravdnik je prej predlagal, da se akt odstopi državnemu pravdniku, čemur se pa ni ugodilo, in se je obravnava nadaljevala.

Drž. pravdnik: Dve izpovedi imamo, na eni strani izpoved zlega moža orožnika, na drugi dveh mladih fantičev, komaj starih 15 let. Gotovo je, da te dve prič niste toliko verjetni, ker ste stali poleg obtoženca, dočim je orožnik gledal mu v lice in ga celo videl odpirati usta. Predlaga, da se obtoženec kaznuje v smislu § 312.

Branitelj: Izpoved priče orožnika je neverjetna. Orožniki so bili razburjeni, aretirali so popolnoma nedolžne ljudi, n. pr. g. dr. Pegan, torej se tej izpovedi ne more pripisovati toliko verjetnosti, kakor onim dvema pričama, ki sta izpovedali tako kongruentno, oba tako enako, da je vsak dvom izključen. Pripomni pa je tudi treba, da drž. pravdnik postopa nad vse kruto. Našel ni prav nobenih olajševalnih okoliščin! Gotovo niso oblasti v vseh teh slučajih postopale popolnoma pravilno, in če se vse to zbere in predloži na pristojnem mestu, ne vem, ali bo to prav državnemu pravdniku. Predlaga, da se obtoženca oprosti.

Drž. pravdnik se nekako opravičuje, da ni navajal nič olajševalnega, pa tudi nič obtežilnega, temveč predlagal samo, da se proti obtožencu postopa v smislu zakona.

Priča orožnik ostane tudi napram izpovedbam obeh olajševalnih prič pri svoji prvi izpovedi.

Sodnik zaključil dokazovanje ter proglašile v smislu § 259., štev. 3. k. pr. oprostitilno razsodbo, ker se z ozirom na tako nasprotujoče izpovedbe prič ni mogel prepričati, da bi bil obtoženec res zakrivil v ovadli mu očitano dejanje.

Državni pravdnik prijavi vzklic proti razsodbi glede krivde in oprostitve obtoženca.

VI. Obtoženec Ivan Kristan, kovinski strugar pri Samassi, stanuje na Privozu št. 8. Zagovornik dr. Leskovar.

Ovdaba pravi, da je Kristan bil v nedeljo, dne 20. t. m. zvečer pred kavarno »Evropo«, kjer je bilo več ljudi na kupu, katere je tam službojoči orožnik Ferlič razganjal. Pozval je tudi Kristana, da se odstrani, nakar ga je Kristan psoval s »ti hudič«, vsled česar ga je aretirál.

Obtoženec izpove: V nedeljo popoldne sem bil s svojo navadno družbo, dvema gospodičnima in še enim gospodom v Kosezah, kamor zahajamo vsako nedeljo. Vračali smo se domov in smo pred »Evropo« hoteli vstopiti v tramvaj, katerega smo pa morali šele počakati. Prišel je k nam najprej mestni stražnik in zahteval, da se razidemo. Povedali smo mu, da čakamo tramvaja, nakar nas je pustil v miru. Takoj za njim pride orožnik in zahteva, da se razidemo. Na njegov opomin sem rekel: »O hudiča, na tramvaj bomo vendar smeli čakati.« Orožnik se je obrnil, storil kakak dva koraka proč, pa zopet stopil k meni in me aretirál.

Drž. pravdnik predlaga, da se zaslliši kot priča orožnik Ferlič, ki je sedaj v Kamniku.

Dr. Leskovar ugovarja temu predlogu, ker je stvar repotrebna, posebno ker so navzoče prič, ki morejo položaj natančno pojasniti. Predlaga, da se zasllišijo te prič.

Sodnik: Ker sem že večerjaj proglašil enkrat sklep, da se vse prič zasllišijo obenem, velja to tudi za ta slučaj.

Obravnava se preloži, da se povabi tudi orožnik Ferlič.

VII. Obtoženca Alojzij Kale in Ivan Veršaj; zagovornik dr. Šavnik.

Veršaj je rojen na Proseku, oženjen, delavec pri Zupančiču na Martinovi cesti.

Sodnik: Ste bili že kaznovani. Veršaj: Da, zaradi petja na Pro-

seku. Sodnik: Kako to! Dr. Šavnik: Ker se ne sme slovensko peti. — Obsojen je bil na 24 ur, ker je pel po policijski uri.

Kale, rojen na Proseku, težak pri Zupančiču, nezakonsko.

Drž. pravdnik: Ali ste iz Štajerskega? Težak je štajerski izraz. — Sodnik: Saj je tudi s Proseka na Primorskem.

Ovdaba: Dne 20. t. m. okrog polu 9. zvečer je patrulja okrog glavne pošte razganjala občinstvo. Drugi so ubogali Kale pa ne, temveč je klical: »Bajonet auf!«

Sodnik: Ali ste res to klicali?

Kale: Ne, tega jaz ne znam reči! Zaradi tega klica je bil Kale aretirán. Ko Veršaj vidi to, hoče iztrgati Kalea patrulji.

Drž. pravdnik: Predlagam, da se akti odstopijo državnemu pravdniku, da se obtoženec Veršaj zasleduje vsled zločina v smislu § 81. kaz. zak., kajti njegovo dejanje ima vse znake hudodelstva javnega nasilstva v smislu omenjenega paragrafa. Kalčeva zadeva naj se združi z Veršajev. Okrajno sodišče je nekompetentno. — Državni pravdnik se čudi, da se ta zadeva ni takoj izročila državnemu pravdniku, oziroma preiskovalnemu sodniku dež. sodišča.

Sodnik ugodí predlogu državnega pravdnika, ki se priklapi zagovornikovemu predlogu, da leta navede imena prič.

Telefonska in brzajavna poročila.

Tudi v Ptuj?

Maribor 2. oktobra. Državno pravdnikstvo je prevzelo posle državnopravdniskega funkcionarja pri okrajnem sodišču v Ptuj pri obravnava proti ptujskim izrednikom. (Ta vest se nam sdi malo verjetna, ker doslej nismo navajeni, da bi se Nemcem in Slovenem merilo z istim merilom. Opomba uredništva).

Ministrski predsednik v Pešti.

Budimpešta, 2. oktobra. Ministrski predsednik baron Beck je ponoči dospel semkaj. Ob 10. dopoldne ga je cesar sprejel v posebni avdijenci, ki je trajala do 11. Baron Beck je poročal cesarju o splošno političnem položaju, pred vsem pa o situaciji v deželnem zboru češkem.

Obsežna pooblastila.

Praga, 2. oktobra. »Narodni Listy« poročajo, da je dobil baron Beck v Pešti od cesarja najobsežnejša pooblastila. Predvsem ima pravico dati proglašiti rasne komitaje v deželnem zboru češkem za permanentne.

Razpust češkega deželnega zbora in parlamenta?

Praga, 2. oktobra. »Narodni Listy« javljajo, da ima ministrski predsednik že v žepu cesarjevo pooblastilo, da v slučaju, ako se ne doseže sporazumljenje med Čehi in Nemci v češkem deželnem zboru, lahko takoj razpusti deželni zbor in obenem tudi parlament. Če se to zgodi, bo baron Beck baje vladal brez parlamenta in brez pomoči zloglasnega § 14 po nekem novem sistemu.

Češki deželni zbor.

Praga 2. oktobra. Položaj je še vedno nespremenjen. Nemci so sklenili nadaljevati obstrukcijo. Današnja seja bo seveda zopet brezuspešna. Prihodnja seja bo v torek ali sredo. Na češki kakor tudi na nemški strani še vedno vlada veliko razburjenje.

Demisija barona Becka.

Dunaj 2. oktobra. Iz povsem sanesljivega vira javljajo, da je baron Beck hotel včeraj, ko je došlo poročilo iz češkega deželnega zbora, brzajavno sporočiti svojo demisijo cesarju v Pešto. Svoj namen je opustil valed intervencije vsega skupnega ministristva.

Izrazi sožalja.

Vel. Gorica, 30. septembra. Hrvatski akademski farmaceutički klub dijeli bol i tugu braće Slovenaca. Krv narodnih mučenika donijeti će žudjenu slobodu. Palim žrtvama vječna slava! — Predsjednik Radimir, tajnik Hajdić.

Osijek, 30. septembra. Ogorčeni nad brutalnim postupkom njemačke nekulturnosti prema bratskome slovenskome narodu, izražuju svoju duboku bol i kliču nevinim žrtvama: Slava! — Pjevači hrvatskog pjevačkog društva »Lipe«.

Zagreb, 30. septembra. Ogorčeni nečuvanim postupkom Njemaca, da jemo ovim izraza sućut nad padlim žrtvama sa vrućom željom, da navješteni bojkot s uspjehom provedete. Ustrajte, jer s vama će biti cijelo Slavenstvo, a napose iskrena vam braća Hrvati. — Društvo absolvenata viših trgovačkih škola.

Belgrad, 29. septembra. Srpska demokratska omladina izjavljuje svoje iskreno saučesje za nevinu prolivenom krvlju i palim žrtvama i najodlučnije protestuje protiv brutalnosti Njemaca, a nadom, da će sunce slobode svitliti južnih Slavena naskoro sinuti.

Velika, 29. septembra. Krvavo se javlja sunce izza gora, sloboda se krvlju plati mora, stog borimo se, jer nema veće slasti, neg u poštenju za svoj narod pasti. — Velelučka omladina.

Sv. Ivan Zelina, 29. septembra. Sakupljeni čehi, Hrvati i Hrvatice izražuju svojoj braći Slovincima iskrenu sućut i kliču: Slava našradalim žrtvama! — Konopa, Zejc — Dolnja Zelina.

Zagreb, 29. septembra. Veoma razalošćeni i ujedno ogorčeni nad brutalnim postupkom njemačke vojske, izražujemo braći Slovincima naše najdublje saučesje, kličući palim žrtvama: Vječna im slava! — Učenic i učenic »Merkurove« trgovačke škole — Zagreb.

Karlovac, 28. septembra. Grad Karlovac, prepanjen od narodnih dušmana u iznimnom stanju bez zakonite reprezentacije a pod komisarijatom protunarodne vlade u Hrvatskoj, ne može na drugi način nego po današnjem građanskom sastanku, reprezentirajućem svekoliko nezavisno građanstvo i njegovo bivše gradsko zastupstvo, da izreče svoju težku bol nad nedužnim žrtvama njemačke brutalnosti, koje svojom mučeničkom krvlju pokropiše sveto tlo posestrime nam Slovenije. Mi sami potlašeni cijenimo nada sve ovu krv potpunoma uvjereni, da je ona jedini pravi zalag daljnje uspješne borbe za slobodu našu i našu. Vječna slava krvi mučeničkoj! Živila dična braća Slovenci! Za prisutno građanstvo: Modrušan, Vinković, Lukinić, narodni zastupnici.

Trojans, 30. septembra. Občina trojanska žaluje nad žrtvami nemške soldateske.

Praha, deželni zbor, 30. septembra. Soustavnym stvarim a nasilnictwem německým vyvolany bouře pri nichžturaceno několik životu z bratřského nam draheho naroda slovinského v Lublani, projevujeme tímto hluboce dojeti slovinskému narodu hlavního města Lublane vrouci soucit a ujištění opětné bratři Slovinci svym nejoddanějším přátelstvim a svými nejvřelejšími sympatiemi. Z usnešení klubu »Narodni strany poslanců svobodomy-slynych« — Za predsedništvo dr. Václav Škarda.

Zaostrog, 30. septembra. U društvu ljubljanskih putničkih rodoljublja, koji se nalaze s nama, djelimo tugu nad palim žrtvama naše braće i kličemo: Ustrajmo! — Društvo »Odjek Milovana« — Brist, Dalmacija.

Poljane, 31. septembra. Slava žrtvam, neizprosen boj sovragu! — Poljanci.

Opština, 30. septembra. Zadušnica se tamkaj čita, za dvoje src mladeničkih, za narod prava sveta žrtve teh nesrečnih; oj Slava, Slava, vrlo sina, kliče vama domovina! — Openski delavci.

Opština, 30. septembra. Ljubljanska kri prelita, pomagaj, da prvocita naš rod, da ne omaga pod krutošću sovragal in kar prelilo se krvi, naj v srcu bratov obrodi: potrebno slogu, zlati mir, ki bode naše sreće vir. — Društvo »Zvon«.

Jaska, 30. septembra. Braći Slovincima u ovim težkim časovima kušnje izražuje najdublju sućut — zastupstvo trgovišta Jastrebarsko.

Moravičany, 30. septembra. Na schůzi v Moravičanech, kde v svých bolestech žijeme v Němcem na nas pachaných hovoříme, vzpomínáme vašeho hrdiného zapasu s tímže společným nepřitelem. Tlumóte lidu svému vřele sympathie bratři českých. — Občane Moravičansti z Moravy.

Belgrad, 30. septembra. Klub »Slovenski jug« protestuje protiv izvršenih zločina prema bratskom narodu, žali s vama zajedno pale žrtve i nada se, da će nas stradanje ojačati u borbi za jugoslavensku solidarnost. — Za klubsku upravu: predsjednik dr. Boža Marković.

Sevnica, 30. septembra. Srce se nam bolesti križi nad grozodejstvi nemških kulturonoscev napram Slovincem. Nedolžna kri narodnih mučenikov ne sme biti prelita zaman, združni naj vse Slovence v pravi resnični bratovski objem. Morilec zančevalni feji! Fej zatralcem Slovencev! Avstrijska enakopravnost kje si? — Županstvo Boštanj ob Savi.

Belovar, 30. septembra. Srbi učitelji sa županijske učiteljske skupštine Bjelovarske, izražuju najdublju tugu nad nevinu prolivenom krvi rođene braće Slovenaca, protestujući ujedno protiv tiranskog režima zajedničkog nam neprijatelja, tvrdo vjerujući, da će preko grobova nevinu palih žrtava i južnoslavenska solidarnost uroditi jednom željenim plodom, jer voskresenje proizlazi iz smrti.

Vareždin, 30. septembra. Slava narodnim žrtvama! Živjeli hrabri Slovinci! Kliče: Hrvatski akademski klub »Tomislav«.

Sarajevo, 29. septembra. Hrvatska akademska omladina na svom sastanku izražuje največje zgražanje nad barbar-skimi činoma švapskim, kliče: Slava mučenicima bratskog slovenskog naroda! — Hrvatska akademska omladina iz Sarajeva.

Bakar, 29. septembra. Sažaljenje brači za žrtve nevinih građana. — Habjan, Brihič, Lestek.

Zadar, 28. septembra. Organizacija stranke prava, danas u Zadru skupljena, izražuje najdublje sažaljenje nad palim nevinim narodnim žrtvami divč se junakovi borbi slovenskog naroda proti zajedničkom neprijatelju. Zastupnik: Prodan.

Zadar, 28. septembra. Od svih Slavena najiskreniji narode i jedini oslone naš, prvi pomočniku ruku od mladih hrvatskih nacionalista u borbi za slobodu. — Starčevićanska djačka organizacija.

Stolac, 29. septembra. Žrtve palih u obrani narodnog ponosa neka budu preteča boljih vremena za našu slovenačku braću. Slava palim žrtvama! — Srbi — Stolac.

Krapinske Toplice, 29. septembra. Krvava Ljubljana i nedužne žrtve neka budu žalom za složan i ustrajan rad Slovenaca i Hrvata proti zajedničkim neprijateljima za zajednički cilj. Sa sastanka u krapinskim toplicama: Doberlet ravnatelj, Filič ljekarnik, Gjurak kapelan, Grau trgovac, Hruš knjigovodja, dr. Ilijanič ljekarnik, Korican vlastelin, Majšec načelnik, Marjanović asistent, Miškulin učitelj, Rukavina župnik, Topolščak gost, Zorič gost.

Ostec, 28. septembra. Iz krvi niče Sloboda. Slava žrtvama slovenskoga bratskoga nam naroda, u kojima vidimo zoru boljih dana i sretnije budućnosti, slava mu! — Ošječki starčevićanski djaki.

Belgrad, 28. septembra. Slava i vječna uspomena izginulim narodnim heroima i rodoljubima! Doktor Dušan Milovanović, Gjorgje Dimbiba, potporučnik Mihajlo Ilić, Vladimir Gajtović, Zivota Janković, Dušan Babić, Tasa Maksimović.

Darila.

4. izkaz prispevkov za spomenik in oskrbo žrtev 20. septembra 1908. Dne 1. oktobra 1908 došli so podpisaneu blagajniku „Združenega narodnega odbora“ sledeči prispevki: Posojilnica v Ribnici na Kranjskem a) za ranjence K 200, b) za spomenik K 50. — Županstvo v Planini pri Rakeku na Kranjskem za oskrbo žrtev K 50. — Občinski urad na Viču pri Ljubljani a) za spomenik K 20, b) za ranjence K 80. — Karel Sajovic, prometni kontrolor v Ljubljani za žrtve in spomenik kron 10. — Malka in Hinko Perné v Šturiji za spomenik narodnim mučenicom K 2. — Fran Babič iz Škofjeloce v gostilni na „Kazini“ za oskrbo ranjencev od kmetov iz Praprotnega in okolice v selški dolini nabranih K 850. — Neimenovana soproga v Ljubljani za ranjence K 5. — Marija Marzola iz Viča za žrtve K 4. — Zbirka uslužbenecv tvrde F. P. Vidie & Komp. v Ljubljani za žrtve K 9. — Gospodarsko napredno društvo za Šentjakovski okraj v Ljubljani a) za spomenik K 20, b) za ranjence K 20. — Ivan Gričar, trgovec v Ljubljani a) za spomenik K 25, b) za žrtve K 25. — Karl Sinkovec iz Ljubljane za oskrbo žrtev K 10. — Tvrška Ana Sinkovic, nedol. dediči v Ljubljani za oskrbo žrtev K 20. — Gostilna štev. 10 na Martinovi cesti v Ljubljani za spomenik K 2. — Pri odhodnici rekrutov za žrtve nabranih K 10. — D. J. in K. v Ljubljani a) za spomenik K 15, b) za oskrbo žrtev K 15. — Anton Svetek, c. kr. računski nadzornik v Ljubljani za ranjence K 20. — Potovalna pisarna Ed. Kristan v Ljubljani a) za spomenik K 10, b) za žrtve K 10. — Ivan Štrizaj, nadučitelj v Ljubljani a) za spomenik K 4, b) za ranjence K 6. — Občina Spodnja Bistrica pri Ljubljani a) za spomenik K 100, b) za žrtve K 100. — Skupaj K 850 50. — Vsem darovalcem najsrčnejša zahvala! — V Ljubljani, dne 2. oktobra 1908. — Dr. Alojzij Kokalj s. r. blagajnik.

Meteorološko poročilo.

Stina nad morjem 806. Srednji aralni tlak 756.9 mm.

ob.črta	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebe
1.	9. zv.	744.5	10.0	sl. svzh.	jasno
2.	7. zj.	743.8	3.6	sl. jlvzh.	megla
3.	2. pop.	741.4	18.1	sl. vzhod	jasno

Srednja včerašnja temperatura 11.1°, norm. 12.8°. Padavina v 24 urah 0.0 mm

Trgovski pomočnik

starejša ali vsaj vojašine prosta moč, preten in hiter prodajalec, posebno manufakturni stroki, se sprejme tkoj v trgovino z mešanim blagom tvrde M. Eisner v Litiiji. 3514-2

Klavir

3584

tvrdke Bösendorfer, dobro ohranjen se zaradi selitve preda za majhno ceno na Marije Terezije cesti 20.

Izjava.

Podpisane prodajalke iz trgovine ge. P. Recknagel potrjujejo, da niso, kakor trdi cenj. „Slov. Narod“ od 22. septembra, slišale obdolženih izrekov ter da ga. Recknaglova ni nikdar z najmanjšo besedo hotela žaliti slovenskega občinstva. 3533

V Ljubljani, 1. oktobra 1908.

Ivanka Vičič. Antonija Sicherl.
Anica Obrekar.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon

Dobro ohranjen

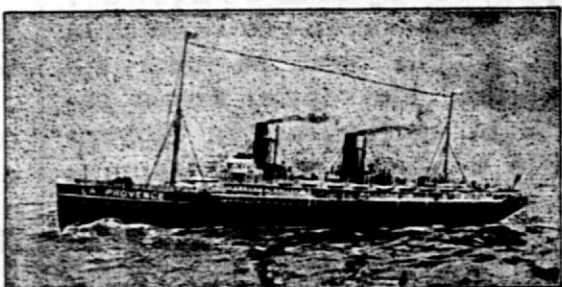
klavir

se preda po niski ceni v Tobačni ulici štev. 3. 3535-1

Odvetniška pisarna dr. F. Bradica in dr. M. Pretnerja v Trstu, Via Novu št. 13, II. nadstropje sprejme izveščenega

koncipijenta

ki ima pravico substitucije na dež. sodišču. Nastop 1. decembra t. l. ali 1. januarja 1909. Plača po pogodbi. Koncipijenti, ki so zmožni italijanščine, imajo prednost. 3443-1

Samo 6 dni

Havre-New York

Francoske prekomorske družbe.

Edina najkrajša črta čez

Bazel, Pariz, Havre v Ameriko.

Veljavne vozne listejin brezplačna pojasnila daje za vse slovenske pokrajine

samo

849 35

Ed. Šmarda

oblastveno potrjena potovalna pisarna

Ljubljana Dunajska cesta 18 Ljubljana
v novi hiši „Kmetzke posojilnice“, nasproti gostilne pri „Figovu“.

Reza Hubmayer

vkljudno naznanja, da se prve dni oktobra prične redni pouk na njenem 3490-2

od visoke c. kr. vlade potrjenem učilišču,

na katerem se bode poučevalo: risanje krojnih vzorcev, pri-krojevanje in izdelovanje ženskih in otroških oblek po najboljšem, do sedaj nedosežnem sistemu.

Natančnejša pojasnila in sprejem učenk vsak dan in sicer od 6. do 7. zvečer ali pa pismeno na naslov:

Reza Hubmayer, učiteljica krojnega risanja.

Kongresni trg 6, 2. stop., I. nadst.

Hotel „Ilirija“ v Ljubljani

Kolodvorske ulice.

3 minute od južnega kolodvora. — Telefon št. 163.

Podpisana dovoljuje si slavnemu občinstvu vkljudno naznaniti, da so vsi restavracijski prostori hotela „Ilirija“ popolnoma prenovljeni, ter da je pred vsem za točno in solidno postrežbo čestitih gostov preskrbljeno.

Priporoča se priznana dobra kuhinja ter najboljša pristna domača in tuja vina. Izborno vedno sveže delniško in plzensko pivo. — Vina v buteljkah vseh vrst. 3484-2

Sprejema se opoldanski in večerni abonentment na hrano. Slavna narodna društva, korporacije, klubi, plesne družbe se opozarjajo na pripravne salonske prostore za prireditve zborovanj, veselic, družinskih večerov, banketov, ženitvanj itd.

Potujočemu občinstvu so na razpolago udobno urejene, najelegantnejše sobe za tujce. — Zmerne cene. — Solidna postrežba. Za mnogobrojen obisk se vkljudno priporoča

Marija Novak,
hotelirka

V najem dajem za takoj lepo

prostorno klet

v Spod. Šiški. Ravnotam razpredajam različni inventar in blago, kakor sede, kadi, rakije, alivovke, brinjevec itd. 8541-1

Karel Meglič

lastnik tvrde Lavrenčič & Vomicelj, Dunajska cesta št. 32.

Lovski pes

velik, dolgodlak, s dolgim repom, rjavorumen tigrast, s znamko štev. 737 se je zatekel 28. septembra.

Odda naj se proti plačilu na Sv. Petra cesti št. 47, I. nadstropje, desno. 3494-3

Spretna

modistinja

se išče za takojšnji nastop. 3508 3
Zglasiti se je pri Fani Kovač, Ljubljana, Mestni trg št. 11.

Mesarskega pomočnika

in

2 učenca 2

sprejme takoj Ivana Kešenina, mesar, Ljubljana, Kolodvorske ulice št. 6. 3466-8

„V Angleškem skladišču oblek“

O. Bernatovič v Ljubljani, Mestni trg štev. 5.

obsega zaloga čez

25.000 komadov

najnovije jesenske in zimske konfekcije

za gospode, dame, dečke, deklice in otroke

po čudovito nizkih cenah!

Prodaja na debelo z znatnim popustom.

Pozor!

Usojam si naznaniti, da je vse moje perilo, katerega imam v prodajalni, samo domač in ne izdelek dunajskih tovarn. Za izdelovanje porabljam samo zanesljivo dobre kakovosti in bodem v prihodnje gledal na to, da svojim cenjenim odjemalcem v vsakem oziru še bolje ustrežem, kakor dosedaj, posebno z nizkimi in stalnimi cenami, katere so na vsakem komadu razvidne. — Priporočam nevestam bale od priproste do najfinije vrste, gospem telesno, posteljno in namizno perilo, gospodom pa srajce, hlače, robce i. t. d. — Naročeno perilo se v kratkem času izvrši. 3414-3

Z velespoštovanjem

Anton Šarc.

Najbolj varno naložen denar!

Stanje hranilnih vlog:
nad 26 milijonov K.

Rezervni zaklad:
nad 900.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

v lastni hiši, v Prešernovih ulicah štev. 3

poprej na Mestnem trgu zraven rotovža,

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4%, ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev. 3499-3

Denarne vloge se sprejemajo po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se prekinilo njih obrestovanje.

„SLAVIJA“

45-113

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Rez. fondi: 41,335.041.01 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 97,814.430.97 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države

z vseslovesno slovensko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje:

Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarne so v lastnej bančni hiši v Gosposkih ulicah štev. 12.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživljeje in smrt s manjšajočimi se vplačili.

Vsak član ma po preteku petih let pravico do dividende.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokoristne namene.